

GAZETA LWOWSKA

PRENUMERATA:

MIEJSCOWA miesięcznie: bez dostawy do domu 4-80 — z dostawą 5-30 — ZAMIEJSCOWA miesięcznie z przesyłką pocztową 5-30 — ZAGRANICĄ 7-00 Zł.
P. K. O. 141.690.

WYCHODZI CODZIENNIE O GODZINIE 3-ej PO-
POŁUDNIU Z WYJĄTKIEM DNI POŚWIĄTECZNYCH

Cena numeru 20 gr.

Biura Redakcji i Administracji: ul. Karmelicka 2
Telefon Redakcji 21-18, Administracji 21-17
Redaktor naczelny przyjmuje od godz. 11 do 12
Listy należy frankować. — Reklamacje otwarte wolne od opłaty

Plebiscyt włoski.

Wybory do parlamentu włoskiego dały jedynej przedstawionej wyborcom liście faszystowskiej osiem i pół miliona głosów, gdy przeciw niej oświadczyło się zaledwie 136.000 głosujących. Faszyci przywiązywali do tego głosowania znaczenie plebiscytu, a wyniki uznali jako swoje ogromne zwycięstwo. Ocena ta słuszna jest tylko do pewnego stopnia.

Zasługi i sukcesy rządów Mussoliniego w różnych dziedzinach życia są zbyt widoczne, aby można było zamknąć na nie oczy. Tempo pracy i stopień jej organizacji we Włoszech podniosły się znacznie. Rozwija się rolnictwo i przemysł. Zagraniczna polityka włoska wykazuje więcej przężności, a w ostatnich czasach unika drażniących manifestacji i podkreśla swój pokojowy charakter. Za postęp ten, który z pewnością ma szerokie powiaty z uznaniem, zapłaciły Włochy rezygnacją z wolności słowa i opinii i z instytucyj demokratycznych, zapewniających każdemu udział w sprawach publicznych. Włochami w sposób dyktatorski rządzi partja faszystowska, a dyktatorem w ramach tej partji jest Mussolini. Przeciwnicy systemu muszą milczeć i poddać się, o ile nie chcą narazić się na represję, i nie mogą, czy też nie chcą udać się na wygnanie zagranicę. Faszizm we Włoszech jest wszechmocny i zgniotł wszystkich swoich przeciwników po kolei, a więc liberałów, demokratów, socjalistów, komunistów i ludowców katolickich. Wynik głosowania do parlamentu jest przypieczeniem tego stanu rzeczy. Bitwa została wygrana tem skuteczniej, że przeciwnik wogóle nie mógł się zjawić na terenie walki.

Wystawiona została tylko jedna oficjalna lista faszystowska z Mussolinim na czele, a wyborca mógł wybierać między głosowaniem za nią i oświadczeniem się przeciw niej. Ze względu na odmienny charakter kartek, oznaczających „tak“, i tych, które oznaczały „nie“, głosowanie było jawne i tylko ludzie bardzo zdecydowani i zupełnie niezależni mogli odważyć się głosować przeciw rządowi. Na listy wyborcze wpisani byli tylko ci, którzy są członkami wchodzących w skład systemu faszystowskiego federacji pracowników i pracodawców. W ten sposób wynik głosowania w znacznej części był z góry przesądzony. Członkowie rodziny królewskiej i episkopat w sposób manifestacyjny oddali swe głosy na listę rządową.

Można również głosowanie ostatnie do parlamentu, który będzie obecnie instytucją raczej dekoratywną i reprezentacyjną, uważać za aprobatę postępów widocznych w dziedzinie administracji państwowej i stosunków ekonomicznych. Jak długo jednak naród zechce za postępy te płacić wolnością — oto pytanie, od którego rozwiązanie zależy trwałość systemu faszystowskiego, ryzykownego, bo opartego na woli nie zbiorowej, lecz indywidualnej.

SPADEK KURSÓW NA GIEŁDZIE NOWOJORSKIEJ.

Nowy York, 27 marca. (AW). Na giełdzie nowojorskiej wczoraj znowu był dzień rekordowy. Szkody spowodowane baissą akcji, obliczają na 2 miliardy dolarów.

Ważne narady polityczne w stolicy.

Przed rekonstrukcją gabinetu.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 28 marca. P. Prezydent Rzplitej udał się wczoraj popołudniu do gmachu generalnego Inspektoratu sił zbrojnych i odbył z Marszałkiem Piłsudskim przeszło godzinną konferencję. Bezpośrednio po tej rozmowie, P. Prezydent pojechał do pałacu Prezydium Rady Ministrów i skierował się do prywatnych apartamentów Prem. Bartla, który — jak wiadomo — jest

od kilku dni chory. Konferencja P. Prezydenta z Premierem trwała około półtorej godziny.

Dzisiejsze pisma poranne przywiązują do obu tych konferencji duże znaczenie i stwierdzają, że koła polityczne liczą się z rekonstrukcją obecnego gabinetu, której rozmiary i charakter polityczny nie da się na razie określić.

Reprezentacja Polski na pogrzebie marszałka Focha.

Paryż, 27 marca. (PAT). W pogrzebie marszałka Focha, w orszaku żałobnym ze strony Polski, brały udział liczne osobistości. Przed trumną marszałka major Ilinski, zastępca attache wojskowego, niósł srebrną buławę marszałka Polski. Obok trumny w grupie marszałków Francji, Anglii i Włoch szedł gen. Romer. Wśród przedstawicieli państw obok księcia Walji kroczył ambasador Chłapowski, jako osobisty przedstawiciel Prezydenta Mościckiego. Dalej w gronie członków korpusu dyplomatycznego, szli członkowie ambasady polskiej i konsul generalny, Poznański. Za przedstawicielami rządu w grupie wybitnych cu-

dzioziemców, znajdował się Paderewski. Wraz z członkami parlamentu szła polska delegacja parlamentarna, złożona z senatorów Lubomirskiego i Motza oraz posłów Czetwertyńskiego, Dębskiego, Gralińskiego i Polakiewiczza. Dalej postępowała delegacja m. Warszawy z prezydentem Słomińskim na czele, potem grupa 20 oficerów polskich różnych rodzajów broni, zarząd b. wojskowych ochotników polskich we Francji, których sztandar niesiono dzielnie wraz ze sztandarami wszystkich państw sojusznicznych, wreszcie delegacja Sokołów polskich z północnej Francji ze sztandarem.

Jak się przedstawia sprawa traktatu handlowego polsko-niemieckiego.

Berlin, 27 marca. (PAT). »Berl. Tageblatt« zamieszcza p. t. »Co będzie z traktatem handlowym z Polską?« artykuł, w którym donosi, że ostatnio miarodajne gospodarcze zorientowane koła polskie uskarżają się żywo na jednostronne zaangażowanie się dr. Hermesa w polityce celnej niemieckiego Związku rolnego. Artykuł podkreśla, iż koła gospodarcze są zdania, że Hermes po otwartem zajęciu stanowiska na rzecz agrarjuszy niemieckich, żądających protekcjonizmu, nie może posiadać obecnie takiej obiektywności i swobody ruchów, któraby mu umo-

żliwiła doprowadzenie rokowań z Polską do wyników zadowalających dla obu stron. Koła polskie oświadczają otwarcie, że program niemieckich Związków rolnych, który Hermes uznał za swój, grozi unicestwieniu wszystkich wyników dotychczasowych rokowań. Dziennik przytacza dalej pogłoskę, jakoby Rząd polski miał zamiar w związku z tem w najbliższym czasie założyć protest u rządu Rzeszy i domagać się, by Hermesowi odebrano kierownictwo delegacji niemieckiej w tych rokowaniach.

Reorganizacja armji czerwonej.

Ryga, 28 marca. (A. T. E.). Centralny komitet partji komunistycznej w Moskwie powziął specjalną uchwałę w sprawie politycznego kierownictwa w armji czerwonej. Uchwała ta stwierdza, że armja czerwona wskutek różnic zdań w korpusie oficerów sowieckich stała się terenem działalności o pozycji prawicowej oraz opozycji trockistów. Ze względu na niebezpieczeństwo grożące armji na tle rozpolitykowania wyższych organów w wojsku,

komitet centralny zaleca przeprowadzenie t. zw. czystki wśród dowódców i komisarzy politycznych armji czerwonej. Bezpośredni powód do interwencji centralnego komitetu komunistycznego stanowi wrzenie w niektórych oddziałach armji czerwonej, o czym prasa sowiecka oczywiście nie wspominała. Przewidują znaczne zmiany w najwyższej radzie wojenno-rewolucyjnej oraz w szeregu okręgów wojskowych.

Primo de Rivera zdecydował się ustąpić.

Paryż, 28 marca. (A. T. E.). »Quotidien« donosi z Madrytu jako pogłoskę krążącą w tamtejszych kołach urzędowych, że Primo de Rivera ma zamiar ustąpić ze swego stanowiska już w końcu maja. Decyzja dyktatora hiszpańskiego nastąpiła wskutek tego, że król odmówił mu podpisania nowych dekretów, nadających dyktatu-

rze pełnomocnictwa nieograniczone. Król zdaje sobie sprawę z tego, że większość w Hiszpanji sprzeciwia się dyktaturze i że konstytucja narażona jest na wielkie niebezpieczeństwo. Zapowiedź Primo de Rivery, jak donosi »Quotidien« wywołała w Hiszpanji wielką radość.

PREMIER SPĘDZI ŚWIĘTA W WARSZAWIE.

Warszawa, 27 marca. (PAT). Od ubiegłej niedzieli Prezes Rady Min. prof. Bartel cierpi na grypę, połączoną z anginą. Wczoraj stan jego zdrowia był lepszy, ale będzie wymagał kilkudniowego pobytu w łóżku. W czasie Świąt Wielkanocnych pozostaje Premier w Warszawie i wszelkie pogłoski o jego wyjeździe są bezpodstawne.

MIN. KWIATKOWSKI W GDYNI.

Gdynia, 27 marca. (PAT). Dziś rano przybył do Gdyni Minister Przemysłu i Handlu Kwiatkowski, w towarzystwie kilku wyższych urzędników Ministerstwa. Minister zwiedził szczegółowo wykonane w ostatnich miesiącach prace, poczem w Urzędzie Morskim dekorował Krzyżami Zasługi kap. Zaleskiego i inżynierów Kuczewskiego i Malszewicza. Po zwiedzeniu biur Magistratu i przyjęciu delegacji, Minister odjechał do Poznania.

ZAMIAST ŻYCZEN ŚWIĄTECZNYCH.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 28 marca. Minister Spr. Wewnętrznych Składkowski zamiast życzeń świątecznych złożył 100 zł. na fundusz dyspozycyjny Ministra Spraw Wojskowych.

NOWY SZEF PROPAGANDY W M. S. Z.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 28 marca. Po świątach Wielkanocnych ma nastąpić zmiana na stanowisku naczelnika wydziału prasy i propagandy M. S. Z. Dotychczasowy naczelnik tego wydziału, p. Libicki, udaje się do Tallina na stanowisko posła polskiego przy rządzie estońskim. Kwestja jego następcy nie jest jeszcze rozstrzygnięta, prawdopodobnie jednak stanowisko to obejmie długoletni korespondent P. A. T. w Rzymie, p. Leon Chrzanowski.

SĄD MARSZAŁKOWSKI.

Warszawa, 27 marca. (AW). Sąd marszałkowski w sprawie wicemarszałka Woźnickiego zebrał się dziś, by rozpatrywać zarzuty, jakie podniósł przeciw niemu poseł Jędrzejewicz. Sąd przesłuchał w dniu dzisiejszym szereg świadków.

PRZECIW TROCKIEMU.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 28 marca. Z Berlina donoszą: Poseł sowiecki w Berlinie, Kreslinski, odwiedził z polecenia swego rządu, bawiącego obecnie w Berlinie posła niemieckiego w Moskwie, Dircksenę i prosił go o interwencję w sprawie negatywnego załatwienia próby Trockiego o wydanie wizy wjazdowej do Niemiec.

REDAKTOR ODPOWIEDZIALNY ZBIEGŁ ZAGRANICĘ.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 28 marca. Z Katowic donoszą: Odpowiedzialny redaktor »Gazety Robotniczej« Motyka w następstwie szeregu wyroków, skazujących go na areszt i grzywnę, zbiegł do Niemiec. Jest to pierwszy w Niepodległej Polsce wypadek ucieczki redaktora polskiego za granicę.

List przeciw Niemcom.

Przywódcą narodowo-niemieckiej partji, właściciel ogromnego koncernu dziennikarskiego, tajny radca Hugenberg wystosował do trzech tysięcy adresatów w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej list, charakteryzujący poglądy i stanowisko ideowo-polityczne stronnictwa niemiecko-narodowego. Kwintesencją tego listu jest pogroźka pod adresem Ameryki, że o ile kwestja reparacyjna nie zostanie załatwiona po myśli Niemiec — albo ściślej mówiąc, po myśli życzeń niemieckich nacjonalistów, — Niemcy zostaną rzucone w objęcia bolszewizmu. Zarazem w liście tym nie zapomniał poseł Hugenberg o porachunku partyjnym z socjalistami, twierdząc, że pierwszym krokiem do bolszewizmu jest socjalizm a zwalczyć go jest w stanie jedynie stronnictwo niemiecko-narodowe. Nierozsądne uregulowanie sprawy odszkodowań sparaliżuje — twierdzi Hugenberg — całą tę walkę i doprowadzi do rozlania się socjalizmu i bolszewizmu po całej Europie a następnie po całym świecie.

Gdyby treść tego listu nie była prostą konsekwencją szeregu poprzednich wynurzeń tego przywódcy nacjonalistów, które w swoim czasie ścigały na niego zarzut gospodarczej zdrady stanu, możnaby śmiało przypuszczać, że ma się tu do czynienia z jakąś mistyfikacją, fałszerstwem, obliczonem na to, by Niemcy skompromitować zagranicą. W rzeczywistości jednak list ten jest autentycznym.

Jako akt polityczny cechuje go bezgraniczna niezręczność. W chwili, kiedy w Paryżu rozprawia się nad żywotnym dla Niemiec problemem reparacyjnym, kiedy istotą tego zagadnienia jest dla Niemiec nadzieja uzyskania poparcia finansowego świata a przede wszystkim Ameryki, — wtedy to czołowy mąż poważnej — jak sam twierdzi — partji odśladania przed światem rzekomą groźbę sytuacji Niemiec, zagrożonych bolszewizmem. Równocześnie wskazuje na partję przeciwną, która jednak odgrywa obecnie poważną rolę w rządzie jako na czynnik rozkładowy, niebezpieczny.

Do tego świadomego dyskredytowania Niemiec w opinji świata doprowadziło zaciętrzewienie nieliczącej się z interesami własnego kraju, polityki partyjnej.

Pan Hugenberg chciał widocznie zaapelować do żywego dziś w Ameryce antymarksistowskiego instynktu. Niestety zrozumienia tam nie znajdzie; Ameryka uzna w każdym razie za rzecz, stojącą poniżej godności ludzkiej, gdy kto swe własne państwo i swych własnych rodaków denuncjuje w tej lub innej formie.

Pan Hugenberg jest człowiekiem rzeczywiście bardzo nieszczęśliwym. Z nakładem niezwyklej energii i olbrzymich środków przedsiębiorze czynności, które z zasady osiągną skutek wręcz przeciwny. Uprawiana przezeń w swoim czasie propaganda za aneksją Belgji skończyła się upadkiem niemieckiej armji i cesarstwa; jego powojenna polityka doprowadziła do zajęcia Rury, inflacji i zadłużenia niemieckiego

KRÓL ALEKSANDER UDAJE SIĘ DO ZAGRZEBIA.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 28 marca. Z Białogrodu donoszą: Mimo zaniepokojenia, wywołanego zamordowaniem redaktora Schlegla, zostało już postanowione, że król Aleksander wraz z królową udadzą się w maju do Zagrzebia i zamieszczą tam w pałacu arcybiskupim.

WIELKA RADA FASZYSTOWSKA.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 28 marca. Według doniesień z Rzymu, dnia 8-go kwietnia zbiera się wielka rada faszystowska, która przede wszystkim rozważy sytuację powyborską. Sprawozdawcą tej kwestji będzie Mussolini.

gospodarstwa. O ile walkę z bolszewizmem będzie uprawiał temi środkami, co obecnie tj. podkopywaniem niemieckiej zdolności kredytowej i fantomem zwolnieniem się od spłat dawesowskich, może doczekać się tego, że i tym razem osiągnie skutek wcale niezamierzony.

List Hugenberga jest dla Niemiec naprawdę nad wyraz smutny; dla innych ciekawy i pouczający.

I. R.

Komintern zapowiada wybuch rewolucji w kolonjach angielskich.

Moskwa, 28 marca. (PAT). W związku z ostatnimi wydarzeniami w Indiach, komitet wykonawczy Kominternu ogłosił odezwę w dosadnej, jak zwykle, formie, krytykującą rządy angielskie w tym kraju. Odezwa przewiduje, że rewolucja w Indiach wzmożni działalność rewolucyjną również w innych dominjach angielskich. Komintern spodziewa się, że bliską jest już chwila zjednoczenia się indyjskiego ruchu rewolucyjnego z takim ruchem w innych kolonjach. Oswobodzenie Indji, według oświadczenia Ko-

redaktor wielkiego dziennika zagrzebskiego „Novosti“, Schlegel, zginął przed tygodniem z ręki niewykrytego dotąd mordercy. Morderstwo miało z całą pewnością charakter polityczny i rzuca światło na stosunki, panujące obecnie w Chorwacji. Toczy się obecnie śledztwo i w kołach włościańskiego stronnictwa chorwackiego, reprezentującego olbrzymią większość ludności w Chorwacji, i w grupach do niego zbliżonych dokonano

minternu, zburzy imperjalistyczny system kolonialny gwałtu i rozboju.

Warszawa, 28 marca. Z Szanghaju donoszą, że miasto Kiu Szun Fu od trzech dni jest w rękach komunistów. W tym czasie rozstrzelano tam 240 urzędników i oficerów, a towary we wszystkich sklepach skonfiskowano. Czang-Kai-Szek przybył ze swym sztabem do miasta Kyu Fu Szan. Na propozycję Czang-Kai-Szeka w sprawie przyłączenia się do wojsk nankińskich, gen. Feng nie dał jeszcze odpowiedzi.

Konflikt angielsko-amerykański.

Londyn, 28 marca. (ATE). Jak donosi „Manchester Guardian“, konsul angielski w Nowym Orleanie oświadczył dziennikarzom, iż z dotychczasowych dochodzeń oraz zeznań oficerów i załogi statku „Imalone“, który został zatopiony przez statek strażniczy amerykański, ponieważ miał przemycać alkohol, wynika, że w momencie krytycznym skuner znajdował się poza obrębem amerykańskich wód terytorjalnych, a zachowanie się kapitana statku było zgodne z przepisami prawa. W tych warunkach zatopienie „Imalone“ należy uważać za jaskrawe

pogwałcenie zasad prawa międzynarodowego.

Londyn, 28 marca. (A. T. E.). Ponieważ zatopiony przez amerykańskie statki nadbrzeżne skuner „Imalone“ płynął pod flagą kanadyjską, poseł Kanady w Waszyngtonie Massey przyłączył się do demarche ambasadora Anglii. Obaj dyplomaci odbyli wczoraj dłuższą konferencję z podsekretarzem stanu, który obiecał im przedłożyć raport nadbrzeżnych władz celnych, o przebiegu incydentu. Załoga skunera została wypuszczona na wolność za kaucją.

Sytuacja powodziowa w Województwie lwowskim.

Naczelnik Wydziału Bezpieczeństwa Publ. przy Urzędzie Wojewódzkim podaje następujące informacje z frontu przeciwpowodziowego:

Sokal. Woda na Bugu wzbiera, ale niebezpieczeństwo powodzi narazie usunięte. Lody jeszcze stoją, ruszyły natomiast lody na rzece Rata. Pod Sielcem utworzył się zator, zagrażający mostowi. Nad rozbiciem przeszkody pracuje patrol pionierów.

Rzeszów. W ciągu nocy spłynęły ostatnie zatory lodowe na Wisłoku. Niebezpieczeństwo powodzi zlikwidowano.

Nisko. Przy ratowaniu mostu na Sanie pod Ulanowem (droga Rudnik-Polany) i robotnik odniósł ciężkie obrażenia rąk i nóg. Woda zniszczyła z przeszła tego mostu, i jarmzo i 2 t. zw. lodowce. Reszta mostu uratowana.

Drohobycz. Na rzece Bystrzycy utworzyły się zatory pod Dobrowlanami i Hruszowem. Akcja wysadzania lodów w toku. Dniestr wzbiera w górnym biegu. Z powodu zastoju lodów na odcinku powiatu rudeckiego i niżej od ujścia Strwiąża, przewiduje się dalsze rozlewy. Zarządzono ewakuację 45 rodzin ze wsi Lipice, ewentualnie Sawki, Stawczyzna ad Krynica i Zarzeczce ad Bilcze.

Sambor. Sytuacja powodziowa niezmienną. Zator na Dniestrze, grożący zalewem pod Siekierzycami przesunął się o 3 klm. w dół i ustalił się pod mostem w Kornalowicach. Wobec niskiego stanu wody akcja minierska utrudniona i mimo użycia znacznego zapasu środków wybuchowych nie udało się ruszyć lodów. Na Strwiążu sytuacja nadal bardzo poważna. Wstrzy mywanie przez zator lodowy w okolicy Czernichowa Strwiąż płynie bardzo wolno, spiętrzając stale swoje wody.

Dusznna atmosfera w Chorwacji.

szeregu aresztowań. O ile można wnosić z otrzymanych wiadomości, kilku dziennikarzy i polityków chorwackich znajduje się w więzieniu. Fakty te niewątpliwie dowodzą naprężenia sytuacji.

Zabity redaktor Schlegel był publicystą i organizatorem bardzo zręcznym, ruchliwym i sprytnym. Dzienniki jego, wychodzące w Zagrzebiu, a mianowicie tak „Novosti“ jak i „Jutarnji List“ pod względem poczytności zdobyły pierwsze miejsce w Zagrzebiu a ze względu na swój charakter popularny i informacyjny zdystansowały stare poważne dzienniki polityczne w rodzaju „Obzoru“, który przed wojną był głównym organem koalicji serbsko-chorwackiej, a obecnie, jak długo to było możliwe przed zaprowadzeniem cenzury, energicznie popierał dążenia i akcje włościańskiego stronnictwa chorwackiego. Prasa popularna i ściśle informacyjna kładzie główny nacisk na rentowność przedsiębiorstwa i tem się tłumaczy jej kompromisowość. Oto podłoże, na którym zrodził się zamach na redaktora Schlegla.

Dawniej popierał, w sposób zresztą ostrożny, dążenia chorwackie do samodzielności i autonomji. Po zaprowadzeniu jednak dyktatury w Jugosławiji i ostrego kursu w stosunku do prasy, którego ofiarą już padł szereg dzienników, „Novosti“ poczęły dyskretnie zmieniać kurs i akcentować potrzebę porozumienia z Belgradem. Mówiono o tem, że p. Schlegel miał zostać podsekretarzem stanu dla spraw prasy. W najbliższych dniach miał udać się do Belgradu, ale zamach przerwał jego działalność.

Chorwaci są społeczeństwem bardzo udyscyplinowanym, które nie znosi dysydentów, którzy są odstępcami w ich oczach. Schlegel uchodził za takiego w oczach fanatyków i zginął z ich ręki. Niewątpliwie kierujące koła chorwackie polityczne, które zawsze akcentują potrzebę spokoju i dyscypliny, nie mają z zamachem nic wspólnego. Represje jednak i aresztowania, dokonywane na polecenia wychodzące z Belgradu, zadrażniają sytuację i wprowadzają z równowagi umysły młodsze i gorętsze. Zarówno represje, jak i zamachy utrudniają dzieło porozumienia między Belgradem i między Zagrzebiem, które przecież leży we wspólnym i najgłębiej pojętym interesie wszystkich szczepliów jugoslawiańskich. (j.)

LIKwidują PAMIĄTKI PO TROC-KIM.

Berlin, 27 marca. (PAT). „Voss. Ztg.“ donosi z Moskwy, że Sowiet okręgu miasta Trock, nazwanego tak w swoim czasie na cześć wydalonego dziś z Rosji Trockiego, uchwalił przemianować miasto i okręg na „Krasnogwardyjsk“. Sowiet ten jednocześnie zwrócił się z odezwą do wszystkich miast, miejscowości i fabryk, noszących nazwy na cześć Trockiego, by przemianowały je i podkreśliły przez to, że Trocki jest kontrrewolucyjnym zdrajcą Unji sowieckiej i bolszewizmu.

WYBUCH W KOPALNI.

Dijon, 28 marca. (PAT.). W jednej z tutejszych kopalń nastąpił wybuch. 8 osób zostało zabitych a 15 zginęło.

Z KONFERENCJI RZECZOZNAWCÓW.

Paryż, 28 marca. (PAT.). Oczekiwane wczoraj popołudniu plenarne posiedzenie konferencji reparacyjnej, nie doszło do skutku, ponieważ — jak twierdzą w kołach niemieckich — punkt ciężkości rokowań przeniesiony został obecnie z podkomisji, w dziedzinę prywatnych rozmów pomiędzy przewodniczącymi poszczególnych delegacji a delegacją niemiecką.

Przeworsk. Sytuacja na moście w Trynczy poważna. Zatory w górnym biegu rzeki (pod Łańcutem) ruszyły. Most w Dąbrowie (pod Łańcutem) zagrożony w wysokim stopniu może zaważyć się każdej chwili. Części tego mostu już płyną w dół rzeki. W razie zerwania się tego mostu potęguje się niebezpieczeństwo rozbicia mostu w Trynczy, którego lodowce i tak już częściowo uszkodzone.

Droga do pomyślności.

YMCA łącznie z Masarykowską Akademią Pracy urządziła w Pradze w marcu b. r. cykl wykładów pod wspólnym tytułem: „Droga do pomyślności życia“. Ostatni niezwykle ciekawy i charakterystyczny wykład wygłosił minister spraw zagranicznych Czechosłowacji, dr. Benesz.

Na wstępie podkreślił mówca, że nie czuje się jeszcze tak starym, by udzielać młodym wskazówek, jak mają sobie urządzić życie a w szczególności jaki sobie mają wybrać zawód. O odpowiednim wyborze zawodu decydują skłonności, uzdolnienie, osobiste życzenia, zewnętrzne warunki a bardzo często też przypadek. Prelegent sam chciał początkowo zostać księdzem, potem nauczycielem a został profesorem. Inklinował do historii, filologii, prawa a jednak dotarł do filozofii i socjologii a dalej i do polityki. Z tego należy wyciągnąć jeden praktyczny wniosek: trzeba być przygotowanym na wszelkie niespodzianki, posiadać umiejętność przebijania się przez życie, mieć zawsze zapas energii i przedsiębiorczości, nie tracić nigdy ochoty do pracy. Człowieka nie śmie opuszczać nigdy zdrowy życiowy optymizm i zdrowa filozofia życiowa, które tworzą najlepszą broń w walce.

Dalsza dewiza dra Benesza brzmiała: systematycznie i porządnie załatwiać to, co do kogo należy. Żyjemy w epoce przełomowej, rewolucja nawiedziła Europę i świat cały, we wszystkich dziedzinach nastąpiły kolosalne zmiany. Nasze stulecie jest stuleciem wiedzy, naukowej organizacji pracy, racjonalizmu i nauk pozytywnych. W takiej epoce, w której króluje nauka, bez systematyczności i porządku nie osiągnie się żadnych rezultatów. Duch epoki przemawia przeciw cyganerii i hazardom. Przed intelektualistą, profesorem, nauczycielem, wychowawcą i fachowcem stoi dziś jeszcze dalsze zadanie: musi się stać specjalistą w pewnej szczególnej gałęzi swego zawodu. Ta specjalizacja decyduje o całej metodzie pracy, powoduje pogłębienie każdego wysiłku, przeniknięcie go na wylot, tworzy solidność, która musi być przewodnią linią życia. Ta specjalizacja i wiadomości fachowe są bronią przeciw powierzchowności i półowiczności.

A dalej głosił prelegent: nie lękaj się odpowiedzialności. W życiu zwłaszcza publicznym obserwujemy dziś pewnego rodzaju ucieczkę przed odpo-

PAUL CLAUDEL.

KRUCYFIKS.

*Zawisnął cały na krzyżu, rozpięty niemiłosiernie,
Jedynie głowę ma wolną, spowitą w kolące ciernie.*

*Modlił się, — przez trzy godziny mogliśmy widzieć twarz Pana,
aż wreszcie głowa opadła, bezsilna i wyczerpana.*

*I oto możemy patrzeć na twarz Chrystusa w tej chwili,
gdy On się na nas nie patrzy, gdy głowę nisko pochylił,*

*Gdy wisi cichy, pokorny, rozpięty na krzyża drewno.
Cokolwiek byśmy czynili, — to jedno wiemy na pewno,*

*Ze owej męki serdecznej nic zgoła zmienić nie zdoła,
że ku nam pochylonego — nie zwróci gdzieindziej czoła.*

*On wiedział wszystko już naprzód — i choć Mu gwóźdź w ciało wnika,
czeka cierpliw, bezbronny, czeka wciąż na mnie, grzesznika.*

*Miłością Swą mnie odkupił, w miłości zniżył się do mnie.
Ach, jakże twarde te gwóźdźce muszą Go męczyć ogromnie!*

*Mniej by czuł mękę krzyżową — i mniej by cierpiał przezemnie,
gdyby nie brzemień mych grzechów, które-m popełnił nikczemnie.*

przełożył KAZIMIERZ RYCHŁOWSKI.

wiedzialnością, chęć zaślania się czemkolwiek i kimkolwiek. Są to niestety pozostałości dawnego niewolnictwa. Bez świadomości odpowiedzialności nie ma owocnego życiowego zawodu. Nie wolno zawsze czekać cudzych rozkazów, trzeba samemu ujmować inicjatywę w swe ręce.

W zakończeniu poświęcił minister kilka słów polityce i dyplomacji. Pełne są one efektów i zewnętrznego blasku, ale zarazem rozczarowania i goryczy. Jest to na ogół ciężkie rzemiosło. Najsmutniejszym jest to, że nie

chce się zrozumieć, że polityka wymaga specjalnego przygotowania. U nas zostaje przeważnie politykiem selfmądem i dyletant; w Anglii istnieje ścisły program wychowania przyszłego polityka.

W resume zaznaczył mówca, że trzy zasady powinny kierować życiem: uczciwość, szczerłość i sumiennosc. Dewizę, że „prawda zwycięża“, należy pojmować w ten sposób, iż dla prawdy należy pracować, stale jej dopomagać i za nią walczyć. Gd.

Ciekawy eksperyment radjowy.

Jak Zeppelin komunikował się z radiostacją wiedeńską?

Znany radioamator inż. Wład. Śniadowski komunikuje Agencji Wschodniej: Radioamatorzy byli dziś w nocy świadkami ciekawego eksperymentu. Wśród ciszy nocnej słyszano wyraźnie przez głośnik, jak stacja wiedeńska dłuższy czas wołała stację na balonie Zeppelina »L. Z. 127«, który właśnie wracał ze swej podróży na wschód via Wiedeń. O godz. 2-giej nad ranem zgłosiła się stacja balonu. Donosi, że lecą nad St. Peter, mają do pokonania bardzo silny wiatr przeciwny, a komendant statku dr. Eckener

jest tak zajęty w kabinie kierowniczej, że nie może odpowiedzieć na słowa powitania stacji wiedeńskiej. Pasażerowie statku śpią, czuwa tylko załoga. Za pół godziny Zeppelin ma być już nad Wiedniem.

Następnie słyszano meldunek, że balon leci nad Preszburgiem, ma bardzo silny wiatr przeciwny i wiele roboty dla utrzymania łączności telegraficznej z portem w Friedrichshafen, dlatego rozmowę przerywa.

Tymczasem speaker wiedeński zgłasza się z wieży katedry św. Stefana i

około 3-ciej melduje, że słychać już motory balonu, potem, że widać już światła balonu jak posuwają się b. wolno, kurs na północ. Balon opisał pętlę dookoła wieży, na wysokości 500 mtr., powoli miasto trzykrotnym pochyleniem dzioba. Wkrótce przemówił jeden z pasażerów oficjalnych na statku prez. Löbe, dziękując za powitania. Statek jest już trzy dni w drodze, zrobił 1.800 klm. i wraca do Niemiec.

CZEŚĆ URZĘDOWA.

Lwów, dnia 28 marca 1929.

RUCH SŁUŻBOWY. W PROKURATORJI GENERALNEJ RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

Mianowani: Rejestrator w X st. sl. w oddziale Prokuratorji Generalnej we Lwowie Władysław Czabanowski — Adjunktem Kancelar. w IX st. sl. z dniem 1 stycznia 1929 r.; Kancelista w XI st. sl. w Oddziale Prokuratorji Generalnej we Lwowie, Jan Rogalski — Rejestratorem w X st. sl. z dniem 1 stycznia 1929 r.; Kancelista w XII st. sl. w Oddziale Prokuratorji Generalnej we Lwowie, Marcin Huk — Kancelistą w XI st. sl. z dniem 1 stycznia 1929 r.

(„Monitor Polski“ Nr. 70, z dnia 25 marca 1929 roku.)

W MINISTERSTWIE PRZEMYSŁU I HANDLU.

W Urzędach Miar:

Mianowani: Tęczyński Stanisław, prowiz. urzędnik VII. st. sl. w Lwowskim Okręg. Urzędzie Miar — radcą legalizacyjnym w VI st. sl. w tymże Urzędzie z dniem 1 stycznia 1929 r. — Huber Ludwik, legalizator w IX st. sl. w miejscowym Urzędzie Miar w Tarnopolu, legalizatorem w VIII st. sl. z dniem 1 stycznia 1929 r. — Komar Antoni, prowiz. urzędnik kancelaryjny w IX st. sl. w lwowskim Okręgowym Urzędzie Miar, prowiz. urzędnikiem VIII st. sl. z dn. 1 stycznia 1929 r. — Chorążanka Marja, prowiz. urzędnik kancelaryjny X st. sl. w lwowskim Okręgowym Urzędzie Miar — prowiz. adjunktem kancelaryjnym w IX st. sl. w miejscowym Urzędzie Miar we Lwowie z dn. 1 stycznia 1929 r.

(„Monitor Polski“ Nr. 71, z dnia 26 marca 1929 r.)

(i.)

Sensacyjna wizyta u syna Mahdiego.

Korespondent jednego z pism niemieckich opowiada w liście z Khartumu w Afryce interesujące szczegóły o swoich odwiedzinach u Sayida Sir Abderrahmana el Mahdi, syna wielkiego wodza, proroka i „mesjasza“ Sudańczyków afrykańskich, Mahdiego.

Imię Mahdiego głośne było przed czterdziestu kilku laty w całym świecie. Stanąwszy na czele nieprzejrzanych rzesz mieszkańców Sudanu, pobliż on na głowę w wielu krwawych bitwach Egipcjan, spustoszył mieczem swoim pół Afryki, zwyciężył posiłkowe wojska angielskie, zabił generała Gordona. Był „prorokiem“, władcą i panem ogromnych obszarów pustyni, czczonym bałwochwalczo przez rozfanatyzowanych derwiszów; kiedy umarł, pochowano go w Omdurmanie, a grobowiec jego respektowany był jak świętość. Epilogiem walk z derwiszami-mahdistami był pogrom ich przez gen. Kitchenera, który rozwalil grób Mahdiego, szczątki „świętego“ kazał oblać naftą i spalić, a prochy jego wrzucił do Nilu. Srogi wódz angielski chciał w ten sposób uciąć łeb kultowi „proroka“ w Sudanie, zetrzeć ostatecznie jego ślady z oblicza ziemi.

O Mahdim powstała cała literatura, naukowa, pamiętnikarska i belletrystyczna. U nas uwiecznił go Sienkiewicz

w swojej powieści dla młodzieży „W pustyni i w puszczy“.

Mimo dziesiątki lat, mimo zwycięstwa ostatecznego Anglików i Egipcjan, kult Mahdiego nie zanikł jednak do dzisiaj w głębi Afryki. Syn jego, Sayid Abderrahman Mahdi, wychowany w Anglii przez Anglików, jako zakładnik, liczy dotąd w Afryce tysiące zwolenników, słuchających go z najgłębszą czcią. Wielkość imienia ojcowskiego spoczęła bowiem na jego czole.

Syn Mahdiego mieszka w mieście Omdurman, w pobliżu grobu ojca. Miasto to ma charakter osady derwiszowskiej, złożonej z chat i lepianek dość prymitywnych; tuż obok, po drugiej stronie rzeki, leży po europejsku urządzone miasto Khartum, zbudowane na sposób angielskiej kolonii.

Sayid Mahdi jest mężczyzną 44-letnim, o pięknej, wysokiej, chociaż otyłej — jak ojciec — postaci, nosi krótką, czarną brodę, ma rysy twarzy szlachetne i wyraziste oczy, z których bije inteligencja i chytróść.

Korespondenta niemieckiego przyjął na werandzie swego domostwa, leżąc na sofie. Ubrany był cały na biało, jak papież: biała szata z kosztownego, białego jedwabiu, biały turban z najdelikatniejszej materji na głowie; na nogach europejskie lakiery. Urządzenie werandy czysto europejskie; uderzają tylko bogate i wspaniałe dywany jedwabne, na które wprost nie ma ceny. Rząd cały biało-odznaczonych domowników i slug stoi w milczeniu,

czekając z pokorą na każde skinienie syna proroka.

Podano lemoniadę, mocną herbatę i keksy. Rozmowa toczy się przez dragomana, umiającego doskonale po angielsku. Sayid mówi dużo, korespondent notuje skrupulatnie, poczem syn Mahdiego dokładnie kontroluje zapiski.

Sayid Abderrahman rozgadał się o swoim wielkim ojcu. Chce przekonać Europejczyka, że ojciec jego, wielki Mahdi, był „człowiekiem dobrym“, a nie takim, jakim go przedstawiają „Turcy“ (t. j. Egipcjanie). Kresli naprzód szczegółowo ród Mahdich, wywodząc ich w prostej linii od Mohammeda, a raczej od siostrzeńca Mohammeda, Alego. Wielki Mahdi pochodził jednak z rodziny zubożałej; ojciec jego, a dziad Sayida, był nauczycielem Koranu w nędznej wiosce. Mahdi urodził się w prowincji Dongola i tam przebywał do 22 roku życia. Potem udał się do Berberu, gdzie był uczniem sławnego szeika Mohammeda el Kheir. Wówczas to zjawił mu się raz, nie we śnie, ale na jawie, Mohammed-Prorok i oznajmił mu, że on to właśnie, Mahdi, jest oczekiwanym mesjaszem, że ma iść do wiernych, nauczać i walczyć.

Sayid przedstawiał dalej szeroko znane zresztą koleje życia Mahdiego, akcentując czystość, bezinteresowność i świętość jego życia. Z opowiadania tego wynikało — powiada niemiecki korespondent — że życie Mahdiego podobne było n. p. do życia Lenina.

Ta sama ekskluzywność nauki, to samo wyciągnięcie ostatecznych konsekwencji z doktryny, to samo odrzucenie wszelkiego kompromisu. Sayid uważa swego ojca za wielkiego rewolucjonistę. „Nie mógł on ścierpieć, aby paszowie tureccy (egipscy) znęcali się nad biedotą; sam był biednym, rozumiał ludzką niedolę, więc porwał za miecz płomienisty“.

Syn podkreśla wielokrotnie ubóstwo ojca; sam stylizuje się także w podobny sposób, chociaż wiadomo, że jest bogaczem, że posiada wielkie plantacje bawełny na miejscu dawniej pustelni Mahdiego, że jest właścicielem osady w Omdurmanie i pięknej willi w Khartumie, przy ul. Gordona (o ironio losów!).

Ciekawym momentem rozmowy było oglądanie wielkiego, zakrzywionego miecza Mahdiego. Miecz ten, cały złoty, oślepiający blaskiem, wisiał na ścianie w przyległej komnacie. Gdy go korespondent zauważył, Sayid Mahdi kazał przynieść ten cenny zabytek rodzinny i pokazał go cudzoziemcowi. Jakież było zdziwienie i wzruszenie Niemca, gdy na klindze, obok napisu arabskiego, odczytał drugi napis łaciński: »Vivat Carolus V, cesarz rzymski«. Została w ten sposób odkryta przedziwna tajemnica, nieznaną synowi Mahdiego. Oto miecz Mahdiego był przed wiekami bronią jakiegoś rycerza niemieckiego, biorącego udział w nieszczęśliwej wyprawie Karola V przeciw korsarzom alger-

KRONIKA

MARZEC

28

CZWARTEK

KALENDARZ

Rz.-kat. W. Czwartek
Gr.-kat. A. Ahajja m.Wschód słońca g 5 m 22
Zachód " " 18 " 01
Długość dnia g 12 m 39

LWOWSKA

TEATR WIELKI.

Czwartek 28, piątek 29 i sobota 30 marca teatr zamknięty.

TEATR MAŁY.

Czwartek 28, piątek 29 i sobota 30 marca teatr zamknięty.

Zwyczajny Zjazd Delegatów Tow. muzycznych i śpiewaczy Związku Małopolskiego odbędzie się dnia 21 kwietnia b. r. o godz. 10 przedpołudniem w małej sali Kasyna i Koła liter.-artyst., ul. Akademicka 1. 13 Na porządku dziennym: Sprawozdanie Wydziału za rok 1928, wybór członków Wydziału na rok 1929, wnioski i zapytania. W razie braku statutowego kompletu delegatów, Zjazd odbędzie się w tym samym dniu w pół godziny później.

Kursy Pracy Społecznej. D. 6 kwietnia br. rozpoczyna się Kursy Pracy Społecznej urządzane staraniem Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet. Otwarcie kursów w dniu 6 kwietnia br. o godz. 5 popołudniu w lokalu Seminarjum nauczycielskiego żeńskiego, ul. Sakramentek 7. Zgłoszenia na kursy przyjmuje do dnia 5 kwietnia br. włącznie dr. Chelińska w lokalu Seminarjum żeńskiego, ul. Sakramentek między 11 a 12 przedpołudniem, tudzież sekretariat Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet, ul. Sykstuska 43 w godz. od 6—7 wiecz.

„O zagadnieniach filmu“. Odczyt na powyższy temat wygłosi p. Emil Schuerer dnia 28 bm. (czwartek) o godz. 8 wiecz. w sali Izby handl. przem. (Boularda 5).

Prezydium Związku Cechów Rzemieślniczych zaprasza wszystkich Członków Cechów wraz ze sztafarami, do wzięcia udziału w Rezurekcji. Zbiórka w Izbie Rękodzielniczej o godz. 5-tej popoł. 30 bm. przy sztafardzie.

Korporacja gospodnio-restauracyjna i pokrewnych zawodów, zawiadamia, że wobec wymiaru 15 proc. podatku drogowego od patentów, wraz ze świadczoniami, należy wnieść odwołanie w terminie przepisany.

Mianowania w kolejnictwie. P. prezes dyrekcji kolei państw. we Lwowie inż. Prachtel-Morawiański zamianował p. Józefa Rudnickiego zast. naczelnika gł. dworca we Lwowie, naczelnikiem tegoż dworca.

skim. Po zgonie pana swego na polu walki, czy w mękach niewoli, złoty miecz dostał się w ręce Arabów i przez Saharę przywędrował do rodziny Mahdiego.

Sayid bronił do końca rozmowy »dobroci« i »szlachetności« swego ojca, piętnując natomiast jako okrutnika, następcę Mahdiego, Kalifa Abdullahi. Prosił korespondenta niemieckiego, aby napisał o tem w prasie europejskiej, rehabilitując imię »proroka«.

Wniesiono filiżanki czarnej kawy, co jest delikatnym znakiem, że audjencja ma się ku końcowi. »Pokój z tobą«, rzekł Sayid Abderrahman do gościa, odprowadzając go aż do progu werandy.

Korespondent niemiecki udał się teraz z kolei na grób Mahdiego, leżący obok dawnego pałacu kalifa, przemienionego dzisiaj na zabytek przeszłości, pokazywany cudzoziemcom jako osobliwość. Grób Mahdiego przypominał mu znowu grobowiec Lenina. Wielka, murowana kopuła grobu, w którego wnętrzu niema już żadnych szczątków. Został jednak kult »proroka«, urok tej sugestywnej mocy, która była związana z jego postacią.

Grobowiec otoczony jest palisadą, której nie śmie przestąpić noga »wiernych«. Klęczą tylko dokoła grobowca, padają raz po raz na twarz, i wyciągają chude dłonie poza kraty, aby zagarnąć szczyptę uświęconego piasku,

Sokolstwo polskie w hołdzie marszałkowi Fochowi. W uroczystym nabożeństwie w katedrze archikatedralnej za duszę zmarłego ś. p. Ferdynanda Focha, marszałka Francji, Anglii i Polski, wielkiego przyjaciela Polski, w sobotę dnia 23 b. m. wzięło udział sokolstwo polskie we Lwowie przez liczną delegację z druhami drem Aleksandrem Małaczyńskim, wiceprezesem sokolej dzielnicy małopolskiej, Filibertem Czaykowskim, prezesem lwowskiego okręgu, i drem Józefem Borowcem, prezesem Sokoła-Macierzy, na czele. Po nabożeństwie tem druhowie dr. Małaczyński i Czaykowski złożyli imieniem sokolstwa dzielnicy małopolskiej i okręgu lwowskiego kondolencję w konsulacie francuskim. Konsul oświadczył w odpowiedzi, że kondolencję tę zakomunikuje swemu rządowi. W czasie nabożeństwa w dniu tym w myśl zarządzenia władz państwowych powiewały chorągwie z gmachów gniazd lwowskich. — W niedzielę, dnia 24 b. m. prezes lwowskiego okręgu Czaykowski na zebraniu sokolstwa z całego okręgu poświęcił wzmiankę i oddał hołd pamięci wielkiego Francuza ś. p. marszałka Focha, której to wzmianki zebrani wysłuchali stojąc w skupieniu ducha i co zanotowano w protokole zebrania. — We wtorek, 26 b. m. jako w dniu pogrzebu, powiewały od wczesnego rana chorągwie z gmachów wszystkich gniazd sokolich we Lwowie w myśl zarządzenia przewodnictwa dzielnicy.

Piękna impreza. Sekcja wioślarsko-żeglarska przy IX. gimnazjum im. Jana Kochanowskiego, wybudowała w ub. roku o własnych siłach 6-metrową łódź »Rybitwa«, na której odbyła w czasie od 8 lipca do 10 sierpnia 1928 r. wycieczkę Bugiem i Wisłą do Gdańska. W bieżącym natomiast roku urzędują wspomniana sekcja drugą z kolei wycieczkę, również podczas feryj wakacyjnych z Kamionki Strumiłowej nad Bugiem do Gdyni żaglówkami. Ponieważ jednak głównym środkiem, wiodącym do wytkniętego celu jest przede wszystkim budowa większych łodzi żaglowych, wymagająca również znacznie większych funduszy, niż uzyskane w roku ubiegłym drogą sprzedaży własnego wyrobu baranków wielkanocnych, dlatego urzędują i obecnie taką sprzedaż, która trwa od niedzieli palmowej aż do Wielkiej Soboty włącznie przy kościołach im. św. Elżbiety, św. Anny, przy Katedrze i na pl. Unji Brzeskiej.

którym nacierają sobie twarz podczas modlitwy.

Czerwone słońce Południa zachodziło nad grobem Mahdiego i miastem kalifa. Zdała widniały olbrzymie rozłogi pustyni. Zadumał się cudzoziemiec nad losami »proroka«, który przed pół wiekiem zakrwawił całą Afrykę.

Był potężny i wielki, gdy rozpoczął walkę w obronie ideałów religijnych i społecznych; przepowiadał zwycięstwo swej idei, marzył o zdobyciu Kairu, Mekki, Jerozolimy i Teheranu, chciał budować królestwo Boże na ziemi. A umarł przedwcześnie w 45 roku życia, zniewieściały i opasły, zniszczony życiem haremowym, na marne otłuszczenie serca. Głosił, że chce się dobro i miłość, nieść ludziom wolność i zbawienie, a za życia jego całe tysiące plemion ginęły od miecza, jęczały tysiące niewolników w pętach, a głód i nędza były tak straszne, że czarne matki zjadały swe małe dzieci.

Rozdźwięk wieczny między ideałem a niemożnością jego realizacji, między marzeniem a rzeczywistością. W tem leży właśnie tragiczność niewątpliwie niepospolitej postaci Mahdiego. Syn jego jest już tylko epigonem ojcowskim. Żyje wspomnieniem sławy ojca - proroka, opiera się o siłę tradycji i uprawia bawelnę dla angielskich fabryk.

Spodziewać się należy, że publiczność lwowska nie omieszką poprzeć zamierzeń dzielnych naszych żeglarzy, kupując baranki świąteczne, z których dochód przeznaczony jest na cel, tak poparcia godny.

Dwa jubileusze. W r. b. obchodzić będziemy w okręgu lwowskim dwa jubileusze. Lechja święci 25-lecie, a Polonja przemyska 20-lecie swej pracy sportowej. W związku z uroczystościami, odbędzie się szereg imprez sportowych.

Ruch tramwajowy. W niedzielę dnia 31 marca br., jako w pierwszy dzień Świąt Wielkanocnych, ruch tramwajowy rozpocznie się o godz. 13-tej ze wszystkich końcowych stacji.

Oskarżony o mord skrytobójczy, popełniony w Teniatyczach na osobie Iwana Melnyka, Wasyl Proć, został wczoraj wyrokiem sądu przysięgłych uwolniony od winy i kary.

W biurze Towarzystwa Naftowego »Galicia« złożyli wizytę nieproszeni goście, prawdziwi mistrze w fachowym rozpruwaniu kas werthejmowskich. Zabrawszy na święta 1000 dolarów, oddalili się nie pozostawiając po sobie żadnych śladów.

W Akc. Banku Hipotecznym, jednej z najsolidniejszych naszych instytucji finansowych, popelnili urzędnicy, owładnięci manją spekulacyjną, defraudację dochodzącą do 60.000 dolarów. Malwersacje te w czas zostały odkryte, a sprawca ich kasjer oddziału dewizowego wraz z likwidatorem zostali wydaleny ze służby, dwaj zaś urzędnicy, którzy nie wykonywali należytej kontroli, aż do ukończenia wdrożonego przez dyrekcję Banku śledztwa dyscyplinarnego, zostali zawieszni w urzędowaniu. Szkoda przez nich wyrządzona, zmalała bardzo znacznie skutkiem znalezienia pokrycia.

Lekkomyślny sofer, Antoni Skorochoch, który skutkiem lekkomyślnej jazdy 21 czerwca i 2 października ub. r. pokaleczył ciężko trzy osoby, skazany został w dniu wczorajszym na 6 miesięcy ścisłego aresztu z zawieszaniem kary.

Przez komin dostali się złodzieje do sklepu galanterijnego Jakóba Wittlina (ul. Słoneczna 9) i skradli białą damską i pończochy wartości 5000 zł.

STOLECZNA

Dziesięciolecie Z. A. S. P. Dziś o godz. 12 w południe rozpoczęły się uroczystości, związane z obchodem 10-lecia Związku Artystów Scen Polskich. W uroczystościach wzięli udział przedstawięci władz państwowych, miejskich, sfer artystycznych, prasy i t. d. Obrady zjazdu poświęcone będą sprawom organizacyjnym i zmianie

Lwów zasili również fundusz Marszałka.

Wiadomość o skreśleniu z budżetu Ministerstwa Spraw Wojskowych 2 milionów z funduszu dyspozycyjnego sztabu głównego wojsk polskich, która to suma przeznaczona była na zwalczanie szpiegostwa, oraz apel Federacji Polskich Związków Obrońców Ojczyzny, ażeby fundusz ten ofiarowało Marszałkowi Piłsudskiemu społeczeństwo — wywołały żywy oddźwięk we wszystkich jego sferach. Dowodem tego było liczne zebranie obywatelskie, jakie odbyło się wczoraj o godz. 6-tej wiecz. w świetlicy Związku Legionistów przy ul. Gródeckiej 69.

Wśród zgromadzonych obecni byli: dow. O. K. Lwów gen. Popowicz, star. lwowski Eckhardt, prez. Izby skarbu. Polak, wiceprez. Wacel, prez. dyr. poczt Moszoro, gen. Malczewski, rad. dyr. kol. Czapor, wiceprez. Sądu Apel. Starkiewicz, star. grodzki Klotz, prok. Malina, kom. placu mjr. Woźniakowski, kurator okr. szkoln. Pytlakowski, wiceprez. Związku Obr. Lwo-wa pułk. Baczyński, prez. Zw. Leg. kpt. Schmal, imieniem Tow. uczestników powstania 1863 r. p. Hirsch, im. Związku ofic. rezerwy mjr. Krynicki, prez. Zw. pdofic. rezerwy Cwynar, im. Związku ziemian p. Wrześniowski, im. Zw. gmin nac. gminy Zamarstynowa inż. Krykiewicz, z Tow. emigr. dyr. Galiński, płk. Obalski, dr. Mendys, im. warsztatów samochod. p. Łuczyński i inni.

OBYWATELU! Kup bilet na loterję budowy Szkoły Pilotów! Bile nabyć możesz we wszystkich Komitetach Wojewódzkich i Powiatowych L. O. P. P. oraz w kolekturach loterji państwowej.

statutu. Rozpatrywana będzie również kwestja udziału aktorów prowincjonalnych w Zarządzie.

Ludność stolicy. Według obliczeń biura adresowego, ludność m. Warszawy w pierwszym kwartale 1929 r. wynosiła 1,094,504 osób. W ciągu niespełna 4 lat, przyrost i przyływ ludności wyraził się w ilości 100 tysięcy osób.

Najwyższa grzywna w Polsce. Wczoraj w sądzie apelacyjnym zapadł wyrok w sensacyjnej sprawie. Na ławie oskarżonych zasiadła Stefanja Baumanowa, rodem z Koła i Michał Adamowicz z Łodzi, pod zarzutem narażenia Skarbu na sumę 200.000 zł. strat przez nieuczciwe machinacje spirytusem. Baumanowa jako właścicielka »Kolskiej octowni«, otrzymała w ciągu ostatnich dwóch lat 47.000 litrów spirytusu, zużywając z tej ilości zaledwie 21.000 litrów na właściwe cele, resztę zaś sprzedawała po wygórowanej cenie. Adamowicz, mający otwarty sklep w Łodzi, był jej głównym agentem sprzedaży. Sąd po naradzie skazał Baumanową i Adamowicza na 6 miesięcy więzienia i grzywnę w sumie 24 miljn. zł., czyli po 12 miljn. zł. na osobę. Warto zaznaczyć, że jest to najwyższy dotąd w Polsce wymiar.

Kurs z zakresu wychowania fizycznego dla lekarzy.

Państwowy Urząd Wychowania Fizycznego i przysposobienia Wojskowego urzędują we Lwowie w kwietniu br. ośmiodniowy kurs z zakresu wychowania fizycznego dla lekarzy.

Na kursie wykładac będą profesrowie, docenci i asystenci Uniwersytetu Jana Kazimierza.

Kurs obejmie pokazy metodycznych ćwiczeń cielesnych i sportów, fizjologię i higienę ćwiczeń cielesnych, medycynę sportową i chirurgię sportową.

Kurs obejmować będzie dziennie 6 godzin pracy i zakończony zostanie egzaminem i wydaniem zaświadczenia o odbyciu kursu.

W przyszłości przy obsadzaniu stanowisk lekarzy szkolnych zaświadczenia te będą brane pod uwagę.

Obrady zagał kpt. Schmal, omawiając krótko cel akcji, zainicjowanej przez Federację Związków Obrońców Ojczyzny i zwracając się do przedstawicieli instytucji zarówno cywilnych jak i wojskowych z apelem do poparcia sprawy, która ma znaczenie ogólnopństwowe.

Zabrał następnie głos gen. Popowicz, który podniósł, że kwestja ta obchodzi przede wszystkim wojskowych i zakomunikował obecnym, iż wojsko samorzutnie opodatkowało się już na ten cel uchwałami Związków oficerów i podoficerów. Za tym przykładem pójdą niezawodnie i obywatele cywilni, pamiętający chwile najazdu bolszewickiego i wdzięczni Naczelnemu Wodzowi za jego hart ducha i wiarę w społeczeństwo. Przemawiali dalej prez. Polak, gen. Malczewski, prez. Moszoro i star. grodzki Klotz, który oświadczył, że apel Federacji znalazł żywy oddźwięk wśród pracowników administracyjnych. Prezes Schmal oświadczył, że Związki b. wojskowych przeprowadzą u siebie jednorazową zbiórkę.

Deklarację składek nadsyłać należy do zarządu Okr. Federacji (ul. Gródecka 69) do 15 kwietnia, pieniądze zaś do warszawskiej centrali. Związek Ziemian i Związek gmin przystąpiły już do składek.

NAUKA — LITERATURA — SZTUKA.

Międzynarodowy salon symfoniczny. Paryskie czasopismo „Le monde musical”, którego wydawcą i naczelnym redaktorem jest p. Mangeot, będący jednocześnie dyrektorem paryskiej „Ecole normale de musique”, wystąpiło z doniosłą inicjatywą. Wychoząc z założenia, że autorowie nowych dzieł symfonicznych napotykną wielkie trudności w propagowaniu swoich utworów, założył dyr. Mangeot „Międzynarodowy salon symfoniczny”. P. Mangeot rozesłał wezwanie do kompozytorów całego świata, by nadsyłali do Paryża swoje świeżo ukończone dzieła, celem przedstawienia ich dorocznemu zjazdowi kapelmistrzów z całej Europy. Rok rocznic do dn. 15 marca mają być nadsyłane na ręce dyr. Mangeota do „Ecole normale de musique” w Paryżu Boulevard Malesherbes, 114

bis, wypełnione kwestjonariusze z tytułem utworu, datą powstania, czasem trwania wykonania i składem orkiestry. Wyciągi fortepianowe należy przesłać do dn. 15 maja. W połowie czerwca zostaną wyciągi fortepianowe wykonane w obecności zaproszonych dyrygentów.

Odwwołanie festivalów artystycznych w Monachjum. Zapowiedziane na miesiąc letnie wielkie festivaly artystyczne w Monachjum, których program przewidywał m. in. „Śmierć Dantona” w inscenizacji Reinhardta, zostały przez władze miejskie odwołane z powodu zbyt wielkich kosztów, jakie ponięłyby za sobą imprezy na tak szeroką skalę artystyczną zakrojone.

Państwowe konserwatorium muzyczne w Katowicach.

We wrześniu r. b. zostanie w Katowicach powołana do życia nader ważna placówka: Państwowe Konserwatorium Muzyczne, zorganizowane na szeroką skalę według najnowszych wzorów i metod nauczania muzycznego.

Powstanie instytucji tej miary ożywi, rozwinie i ureguluje ruch muzyczny na Górnym Śląsku. Katowice się faktycznie staną się wybitnym centrum kulturalnym a dla ludności miejscowej otworzą się jednocześnie bogate źródła zarobkowe, dotychczas niedostatecznie wykorzystywane.

Dzięki opiece, jaką otoczył nowopowstałą uczelnię Wojewoda p. dr. Michał Grażyński, Państwowemu Konserwatorium Muzycznemu w Katowicach przysługiwać będą wszystkie prawa i przywileje przyznane Warszawskiemu Konserwatorium Muzycznemu, będzie to bowiem szkoła wyższa, obejmująca swym programem całość kształtowania wiedzy muzycznej praktycznej, zarówno w działach wokalnych, instrumentalnym, pedagogicznym, jak również t. zw. teoretycznym.

Przy Państwowym Konserwatorium Muzycznym w Katowicach otwarta zostanie szkoła dramatu i szkoła operowa, co dla miasta, prowadzącego w swym teatrze oba te działy,

posiadać będzie bardzo ważne znaczenie.

Jednocześnie, dzięki staraniom dr. Ręgorowicza przy Państwowym Konserwatorium Muzycznym powstaną doksztalcające, oraz normalne kursy muzyczne dla nauczycielstwa szkół powszechnych i średnich.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w celach zachęty przyznało Państwowemu Konserwatorium Muzycznemu w Katowicach szereg wydatnych stypendiów, o które będą mogli ubiegać się najbardziej utalentowani uczniowie. Poza to zdolniejszym a niezamożnym uczniom przysługiwać będą zniżki, a w niektórych wypadkach całkowite zwolnienie z opłat szkolnych, które z uwagi na oświatowo-kulturalny cel instytucji, tem samem będą nader umiarkowane.

Dyrektorem Państwowego Konserwatorium Muzycznego w Katowicach został drogą konkursu znany kompozytor, pianista i pedagog p. Witold Friemann, ostatnio inspektor, profesor koncertowego kursu gry fortepianowej i kompozycji w lwowskim Konserwatorium, oraz lektor teoretycznych przedmiotów na Uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie, po zatem długoletni krytyk muzyczny.

Ukończył on Warszawskie Konserwatorium pod kierunkiem Z. Noskowskiego,

R. Statkowskiego i A. Michalowskiego, następnie studjował przez szereg lat w Lipsku i Meiningen u dra Maksa Regeera i J. Pembara. Jest on autorem około 100 pieśni i całego szeregu dzieł fortepianowych, skrzypcowych, orkiestrowych, koncertowych fortep. z orkiestrą i wokalnie-orkiestralnych kompozycji (głównie religijnych), niejednokrotnie z powodzeniem wykonywanych w kraju i zagranicą.

Jak dowiadujemy się, prace organizacyjne postępują szybko naprzód, a obecnie dyrektor Friemann zajęty jest kompletowaniem takiego grona nauczycielskiego, którego autorytet nie mógłby podlegać najmniejszej wątpliwości w żadnym z odłamów społeczeństwa.

Wszelkich informacji udziela się stronom codziennie w gmachu Nowego Województwa przy ul. Jagiellońskiej.

Z sali koncertowej.

E. Feuermann. — Koncert uczniów wrocławskich prof. Poźniaka. — Dr. E. Steinberger.

Emanuel Feuermann staje dziś w rzędzie pierwszorzędnych wiolonczelistów. Świadczy o tem jego piękny, głęboki ton, mogący wytrzymać porównanie z największymi potentatami tego instrumentu, opanowanie instrumentu, spokój w prowadzeniu smyczka, i dojrzałość interpretacji. Wszystkie te zalety wystąpiły najdobitniej w Sonacie wiolonczelowej Beethovena i Suicie na wiolonczelę solo J. S. Bacha, której zwłaszcza Sarabanda zagrana była bardzo pięknie. Warjacje Czajkowskiego i Koncert Saint-Saënsa dały artyście sposobność do wykazania znakomicie wyszkolonej techniki, która jednak nie staje się nigdy celem sama w sobie, ale służy wyższemu celom wydobywania treści wewnętrznej dzieła.

Nader dodatnio wrażenie pozostawił po sobie koncert uczniów wrocławskiego Konserwatorium z klasy prof. Poźniaka. Znajdują się oni na różnych stopniach rozwoju, wszyscy jednak osiągnąć już zdołali poziom wydoskonalenia technicznego i dojrzałości wewnętrznej, uprawniający do publicznych występów. Stosuje się to zarówno do pny E. Schitto, niezupełnie jeszcze skrytykowanej indywidualności artystycznej (Schubert Sonata a-moll), jak i p. J. Wagnera, którego wykonanie Etiud Chopina op. 25 było jeszcze nieco nierówne (na wyróżnienie zasługuje interpretacja Etiud f-moll, a-moll, e-moll). Ryzykowne zadanie powierzone p. A. Weissowi (Beethoven Sonata op. 110) i pannie Norze Wallosek (Brahms Warjacje na temat Paganiniego) wypadło nadspodziewanie dobrze, podobnie jak wykonanie kompozycji Rameau w transkrypcji Godowskiego i Papsta para-

frazy z »Eugenjusza Onegina« przez pnę F. Posener, pianistkę o wybitnej predyspozycji wirtuozowskiej.

Recital fortepianowy dr. Edwarda Steinbergera był koncertem zupełnie wyjątkowym dla muzykalnej publiczności Lwowa. Nietylko dlatego, że jej patriotyzm lokalny czuł się pochlebiony, stwierdzając artystyczne kwalifikacje na miarę europejską w wychowaniu naszego Konserwatorium, urodzonym i wykształconym we Lwowie, ale przede wszystkim ze względu na sam program koncertu. Program ten obejmujący wyłącznie kompozycje fortepianowe Brahmsa, był dowodem wyjątkowo dobrego smaku koncertanta, a zarazem jego abnegacji z wszelkich efektów wyłącznie wirtuozowskich, na co potrafi się zdobyć tylko prawdziwy artysta i muzyk. Wyjątkowo piękny i miękki ton, solidna technika i znakomite zrozumienie wszelkich tajemnic faktury muzycznej, predysponują dr. Steinbergera na idealnego interpretatora tej zwłaszcza strojny twórczości Brahmsa, w której manifestuje się jego liryzm i wiedeńskim sentymentem przepojony duch romantyzmu. Intermezza Es-dur op. 117 Nr. 1, i A-dur op. 118 Nr. 2, Romanza F-dur, Ballada g-moll i obie Rapsodie op. 73, h-moll i g-moll były zagrane przepięknie; bez sentymentalizowania, i bez jakichkolwiek niepotrzebnych w tym wypadku, przejaśkrawień tempa i dynamiki wydobyta z nich została cała tkwiąca w nich głębokość wyrazu. Na zakończenie wykonał artysta monumentalne Warjacje z fugą na temat Händla.

Stefanja Łobaczewska.

ANDRÉ CHARPENTIER. 44)

Strzeż się.

Na jednej z cichych uliczek, w małym mieszkanku wynajętym na nazwisko pana Hema, mieszkała od pięciu dni Eljana pod opieką starej służącej Gertrudy, która wynajęła ją ongiś Marsana. Pomału Eljana odzyskiwała równowagę po ciężkich przejściach. Nie mogła wprost uwierzyć, że znajduje się daleko od złotego pałacyku, miejsca jej tortur. Więziona przez niecnego opiekuna, strzeżona dzień i noc przez bezdusznego potwora, jakim był Fabjan, straciła już nadzieję, że stanie się jakiś cud, który ją uwolni z rąk łotrów. Wpadła w rozpacz i całe dni płakała bezradnie, gdy pewnego wieczora...

Ach, nie zapomni go nigdy... Usłyszała najpierw hałas w pokoju, gdzie sypiał Fabjan i nagle otworzyły się drzwi jej więzienia, na progu stanął ktoś, na kogo nie czekała już więcej i za kogo co wieczór modliła się gorąco, aby mu Bóg przebaczył samobójczą śmierć... Nie, to nie było złudzenie, stał przed nią Hubert... jej Hubert... a przecież wuj pokazywał jej zwłoki narzeczonego, ukryte w ścianie... Nie wierzyła własnym oczom, lecz serce jej drgnęło radością tak wielką, że krzyknęła ze szczęścia i rzuciła się w objęcia ukochanego. Co było dalej, nie umiała powiedzieć dokładnie... Pamiętała, że Hubert wziął ją na ręce jak dziecko i niósł

po pustych korytarzach, że pod bramą wjazdową czekało auto i że w parę chwil później znalazła się w tem miłym mieszkanku, gdzie poczciwa Gertruda otoczyła ją najtroskliwszą opieką.

Hubert Marsan przeistoczył się znów w pana Hema.

— Niech pan będzie ostrożny, jaśnie panie — prosił Piotr — nie daj Boże jakiego nieszczęścia teraz, kiedy jesteśmy tak blisko celu.

W odpowiedzi Hubert zagwizdał wesoło, mocując się z czarnymi okularami, które nie chciały mu się trzymać na nosie.

— Do widzenia, stary, bądź dobrej myśli i nie się o mnie nie bój — rzekł wychodząc.

Wieczór już zapadł, latarnie uliczne rzucały białe smugi światła. Hubert stanął na chodniku, szukając oczyma taksówki. W radosnym podnieceniu nie zauważył, że o sto kroków od niego we wnętrzu domu czai się jakiś człowiek... Ulicą przejeżdżała taksówka, Hubert skinął na szofera i rzucił mu adres.

W kwadrans później wchodził na schody znanego domu. Serce biło mu tak mocno, że zatrzymywał się kilkakrotnie nie mogąc złapać tchu.

Otworzyła mu Gertruda.

— Panicz, mój panicz kochany! — zawołała radośnie... Jest tu ktoś, kto już wytrzymać nie może z niecierpliwości zobaczenia panicza.

Marsan pośpiesznie odklejał wąsy i zdejmował perukę.

W małym przytulnym saloniku, oświetlona łagodnym światłem lampy siedziała wtulona w róg kanapy Eljana. Jednym skokiem Hubert był przy niej i klękawszy u jej kolan, okrywał jej ręce pocałunkami.

— Ta chwila jest dla mnie najmiłszą nagrodą za wszystko, co wycierpiałem — szeptał.

— Drogi mój — uśmiechnęła się słodko Eljana — ty wiesz, że nigdy nie wątpiałam w ciebie, wierzyłam z całej duszy, że jesteś niewinny! Ale teraz czyż nie czas, abyś wszystkim ogłosił swoją niewinność. Tak pragnę tego dla ciebie... dla nas...

Usiedli na kanapce przytuleni do siebie.

Opowiedz mi wszystko, kochany, muszę wiedzieć, co robili z tobą ci zbrodniarze... Nie mogłam niczego dowiedzieć się od Piotra i Gertrudy, ale teraz ty mi powiesz, prawda?

Hubert miał chwilę wahania, lecz odpowiedział łagodnie:

— Masz słuszność, dziecinko, powinnaś poznać prawdę. Bogu wiadomo, co jeszcze stać się może i na wypadek nieszczęścia...

— Nie mów tak — zawołała Eljana, kryjąc przestraszoną twarzączkę na piersi ukochanego — złe już minęło i stoimy na progu szczęścia...

Hubert przycisnął wargi do małej rączki, spoczywającej z ufnością w jego męskiej dłoni, i zaczął opowiadać:

— Wiesz dobrze, Eljano, jak niezadowolony był twój opiekun, gdy dostrzegł nasz serdeczny stosunek. Cóż dopiero, gdy dowiedział się o naszych zaręczynach... Doprawdy złość jego nie miała wówczas granic. Byłem jego sekretarzem, korzystał z tego, by mnie upokarzać i gnębić na każdym kroku... Wtedy też nie pozwolił ci widywać się ze mną, a twój ojciec odmowną odpowiedź na jego żądanie doprowadził go do pasji. Twój wuj projektował bowiem sobie, że wyda cię zażamą za Larancharda, z którym następnie podzieli twój majątek.

Pewnego wieczora miałem z twoim opiekunem bardzo gwałtowną rozmowę. Powiedziałem mu w oczy, co myślę o jego niecnym planach; był przy tem obecny i Laranchard. Zrozumiełi zapewne, że odkrywając ich zamysły, mogę się stać niebezpieczny dla nich, i postanowili mnie usunąć. Zambarow podszedł do mnie z tyłu, gdy rozmawiając z Laranchardem nie zwracałem uwagi na to, co się poza mną dzieje i ciężkim przyciskiem marmurowym uderzył mnie w głowę. Upadłem straciwszy przytomność.

Odzyskałem ją jednak po chwili i podniosłem się z ziemi, lecz w tymże momencie Laranchard podał bankierowi nóż i nim zdążyłem wykonać jakiś gest obrony, twój opiekun uderzył mnie nim dwukrotnie, zadając mi głębokie rany w pierś... Zemdlałem, zwalniony jak kłoda na podłogę. (C. d. n.)

Kino i radjo w Korpusie Ochrony Pogranicza.

Jednym z zagadnień, jakie wysunęły się od pierwszych chwil po objęciu przez Korpus służby na granicy oraz opanowaniu na pograniczu sytuacji, było danie żołnierzom, oprócz nauki, odpowiednich rozrywek kulturalnych.

Już w pierwszym roku zakupiono kilka przenośnych aparatów kinematograficznych, które dawały żołnierzom potrzebną im strawę duchową. Poczynania te zainteresowały bardzo nie tylko żołnierzy, ale także i ludność cywilną, która tłumnie udawała się na przedstawienia.

Tak zapoczątkowana działalność kinematograficzna przez D-wo K. O. P. i spółdzielnie oddziałów K. O. P. rozwinęła się obecnie do dużych rozmiarów, przyczyniając się do podniesienia kultury.

W tej chwili pracuje już na pograniczu 28 aparatów kinematograficznych, stanowiących własność K. O. P. Aparaty te zainstalowane są przeważnie w koszarach. Przedstawienia odbywają się zwykle raz lub dwa razy w tygodniu. Wstęp na przedstawienia mają żołnierze i ludność cywilna bezpłatnie lub za opłatą groszową.

Co do radja to nigdzie może radjo nie przyczyniło się do uprzyjemnienia życia człowieka tak, jak na pograniczu wśród żołnierzy K. O. P. Konieczność należytego spełnienia trudnego zadania strzeżenia granic rozproszyła żołnierzy w małych zespołach wzdłuż całej wschodniej i północno-wschodniej granicy, odrywając ich od życia kulturalnego i nawet środowisk ludzkich. Nic też dziwnego, że w tych warunkach żołnierz starał się wszelkimi sposobami nawiązać kontakt ze »światem«.

Przyszło mu tutaj z pomocą radjo, które już w r. 1924 zaczęło się samorzutnie rozwijać.

Obecnie zastosowanie radja stało się powszechne w oddziałach K. O. P.; niema ani jednego bataljonu, w którym nie byłoby kilku radjoodbiorników, zakupionych przez D-two K. O. P., poszczególne oddziały, czy też wykonanych przez radioamatorów-żołnierzy.

Ogółem znajduje się w oddziałach K. O. P. około 150 radjoodbiorników, przeważnie 4-ro lampowych z głośnikami, z których korzystają żołnierze, nie licząc aparatów stanowiących prywatną własność oficerów i podoficerów.

Radjoodbiornik w całym tego słowa znaczeniu służy żołnierzom do zaspokojenia potrzeb religijnych, nauki i rozrywki. Dawniej były okolice, w których żołnierze, wskutek

oddalenia od kościołów, nie mogli przez kilka miesięcy wysłuchać nabożeństwa — dzisiaj zainstalowane w świetlicach radjoodbiorniki przynoszą im na falach eteru w każdą niedzielę nabożeństwo z katedry po-

znańskiej lub wileńskiej. Do częstych wypadków należy także, że w dniu uroczystości narodowych zebrani w świetlicach żołnierze i ludność cywilna przysłuchują się dzięki radju akademjom i przemówieniom, odbywającym się w stolicy.

Opilki szklane morderczą trucizną.

(Korespondencja własna „Gazety Lwowskiej“).

Praga, w marcu 1929.

Jeden z najbardziej tajemniczych wypadków morderczego otrucia zbliża się ku rozwiązaniu. 25 lutego 1929 zmarł w Kutna Hora sekundarjusz szpitala dr. Cymhalow wśród objawów otrucia; jego towarzysz Dr. Kral, zajęty w tym samym szpitalu, zachorował ciężko, zdołano go jednak uratować. Objawy otrucia były tak rzucające się w oczy, że władze sądowe zarządziły zbadanie wnętrzości zmarłego dra Cymhalowa przez praskiego toksykologa prof. dra Svagra. Badanie to wydało fascynujące wyniki: stwierdzono obecność opilków szklanych, które niezawodnie wysypywano do potraw zmarłego, powodując w ten sposób jego śmierć.

Dochodzenia utrudnione były przez bezlik najfantastyczniejszych plotek i przez wielkie wzburzenie ludności miasta; rodziły się najsprzecznějšíe wersje, rzucono różne podejrzania, które przyczyniały się do zacierania i tak nielicznych śladów, mogących sprowadzić wyświecenie tej niezwyklej zagadki. Najuporczywiej

powtarzano domysł o mordzie politycznym, któryby miał pozostawać w związku z rzekomą kradzieżą ważnych dokumentów, które dr. Cymhalow jako członek rosyjskiej emigracji miał posiadać w swem ręku. Wersja ta okazała się wyssaną z palca. Opowiadano o jakichś tajemniczych zapiskach w notesie zmarłego, który jednak gdzieś przepadł, o jakimś zegarku, w którym ukryte było nazwisko mordercy. Dużo zamieszania wnieśli też prasy dzien- nikiarze, przybyli do Kutny Hory, którzy notowali jako prawdę każdą najnieprawdopodobniejszą wieść.

Ostatecznie w chaos ten wkroczyły władze śledcze z Pragi, co doprowadziło w ostatnich dniach do aresztowania dwu służących szpitalnych i trzech sióstr pielęgniarek. Mianowicie prof. Svagr stwierdził na podstawie mikroskopowego badania, że na odzieży tych osób znajdował się pył szklany identyczny ze znalezionym w wnętrzościach dra Cymhalowa.

Tak tedy narazie tło tej afery pozostaje się zwolna wyjaśniać. Fl.

Romans Franciszka Molnara.

Piękna artystka Irena Varsany. — Zazdrosny małżonek. — Afera z szpicrutą.

W styczniu 1911 r. przeżywał Budapeszt wielką sensację; w najpoczytniejszych dziennikach stolicy Węgier znalazła się notatka, że pan Franciszek Szeszi, małżonek artystki dramatycznej Ireny Varsany, urządził napad na Franciszka Molnara i to przez najętych do tego robotników, tak, że znany pisarz zmuszony był uciec się pod osłonę policji. Nazajutrz po rzekomym napadzie ogłosił pan Szeszi następujące oświadczenie: „Pan Franciszek Molnar postarał się o umieszczenie we wczorajszych czasopismach wiadomości o póðurzędowem zabarwieniu, jakobym polecił pobić go najętym robotnikom. Prawdą jednak jest, że to ja sam, bez niczyjej pomocy, mając ku temu poważne powody, w obecności licznego towarzysztwa tak długo obrabiałem pana Franciszka Molnara szpicrutą, aż tenże płacząc, błagał mnie o litość. Odmienną wiadomością o stanie rze-

czy stara się p. Molnar osłonić swe tchórzostwo“.

Molnar odpowiedział krótko, że twierdzenia pana Szeszi są nieprawdziwe a rzecz rozegrała się tak, jak to pierwotnie przedstawiono.

Antecedencje tej bardzo dla Molnara niemiłej historii były następujące: Znakomita węgierska artystka Irena Varsany zamężna była za bratem dyrektora „Komedji“ i żyła ze swym mężem w najszczęśliwszem małżeństwie. To małżeńskie szczęście doznało zamęcenia z chwilą, gdy pani Varsany przy sposobności odbywania prób „Oficera gwardji“ poznała autora w osobie Molnara. Wzajemna miłość stała się wkrótce bardzo gorącą. Pani Varsany oświadczyła bez wahania swemu mężowi, że dłużej przy nim nie zostanie, bo kocha Molnara. Pan Szeszi znalazł się bez zarzutu; nie krzyczał, nie czynił żonie wymówek a tylko

przypomniał jej obowiązki żony i matki i prosił ją, by na 14 dni udała się z nim do Berlina, poczem niech zadecyduje, czy jej postanowienie jest nieodwołalne. Zarazem zażądał od Molnara słowa honoru, że zerwie wszelkie stosunki z jego żoną.

Małżeństwo wyjechało tedy do Berlina a Molnar udał się do sanatorium, by odrestaurować nadwerżzone tą aferą nerwy. Kiedy jednak państwo Szeszi wrócili następnie do Budapesztu, Molnar z powrotem nawiązuje stosunki z artystką i skłania ją ostatecznie do porzucenia męża. Rezultatem tego jest właściwie owa szpicrutowa afera.

Do maja 1911 trwał stosunek między Molnarem a panią Varsany. Z początkiem maja wraca ona ze skrucą do męża, żałując niewątpliwie tego intermezza, które przyprawiło ją o tyle zmartwienia. 12 maja znaleziono Molnara bezprzytomnego na łóżku wśród ciężkiego zatrucia weronałem. Dokonał zamachu samobójczego z rozpacz po stracie ukochanej. Mimoto nie była to ostatnia z jego miłosnych awantur. Allan.

Żółw prorokiem.

Czy wybory angielskie wypadną pomyślnie dla partji pracy? Członkowie tego stronnictwa do niedawna byli pełni nadziei. Od paru dni poczynają ich nachodzić wątpliwości. Powodem tego jest to, że Rita zachorowała.

Rita jest żółwiem p. Ramsaya Mac Donalda, szefa partji pracy i byłego premiera. Jest więcej niż towarzyszką, jest talizmanem, przynoszącym szczęście i prorokiem, przepowiadającym przyszłość. Od 30 lat znajduje się na służbie p. Mac Donalda, jeśli tak można powiedzieć, i ani razu go nie zawiodła. Jeśli Rita jest wesółą i przyjacielską, to pan jej jest wesoły, że wszystko mu się uda. Jeśli Rita, przeciwnie, jest melancholijna, niema humoru i traci apetyt, to jest znak, że nieszczęście gotowo spotkać szefa partji pracy. W sierpniu roku 1926 Rita przez parę dni unikała swego pana i nie przychodziła na zawołanie. W parę dni potem córka Mac Donalda o mało co nie utonąła.

Rita właśnie teraz w czasie kampanji przedwyborczej nie ma humoru, a w ślad zatem i pan jej zaczyna się niepokoić. (rz.)

POPIERAJCIE L. O. P. P.

FREDERIC BOUTET.

Zasady i miłość.

NOWELA.

(Przekład z francuskiego).

(Dokończenie.)

— Dobrze! Byłam pewna takiej odpowiedzi! A więc pojedź z Solange i więcej tu nie wróć! Niechcę mieszkać z tobą. Od chwili naszego małżeństwa tyranizujesz mnie. Byłabym się zadowolila najmnijsem ustępstwem, najmnijszą odrobiną wolności i możesz być pewien, że nie nadużyłabym twego zaufania... Teraz odchodzę, wracam do matki i będę żądała rozwodu. Nie kochałeś mnie nigdy, ja zaś żyłam zaślepiona moją ku tobie miłością. Nie kocham cię więcej! Pozostać z tobą jest dla mnie niemożliwe, w końcu zdradziłabym cię. Jestem szczerą... wolę odejść!

Wszystko to wypowiedziała z nadzwyczajnym spokojem. On stał ogłuszony, przejęty trwogą, przecież ją kochał! Czuł, że należało krzyknąć o tej miłości, błagać, by go nie porzuciła, obliczywać, że się zmieni... Ale przyzwyczajenie panowania nad sobą i nad nią powstrzymało go.

— Jeśli myślisz, że te śmieszne groźby zmuszą mnie do ustępstwa, to mylisz się! — rzekł, pogardliwie wzsuszając ramionami.

I odszedł pewny, że powiedziała to wszystko w chwili zdenerwowania.

Wieczorem jednakże, gdy wrócił do domu, nie zastał jej i wtedy zrozumiał, że to nie były tylko słowa.

Rozpacz jego była okropna; chciał pisać do Alliety, spotkać się z nią, błagać o wybaczenie. Ale miłość własna, gniew, oburzenie powstrzymały go. Cierpiał bardzo i jeżeli nie mógł skryć się z tem przed sobą, to krył się przed innymi. Zresztą napewno wróci sama po kilku dniach!

Ale Allieta nie wracała, a André wytrwał w swojej dumie, aczkolwiek bał się samotności. Wkońcu rozwód rozłączył ich ostatecznie.

Zwycięzony, nieszczęśliwy, André krył się przed światem, walczył z rozpaczą, która powoli ucihła... potem stała się, jakby niema... wkońcu stała się wspomnieniem... Ażeby ostatecznie zapomnieć o Alliecie André zdecydował ożenić się. Tym razem wybrał czarującą dziewczynę, o ciemnych włosach, impulsywną i zalotną. Nazywała się Fanny Langlos. André zakochał się w niej z takim zapalem, że w szczerem zdziwieniu zapytywał siebie, czy to

możliwe było, że cierpiał kiedyś z powodu innej.

Przyjęty przez Fanny, poślubił ją z wielką radością.

Dbał o to by zachować tym razem szczęście. W samotności medytował długo, szukając przyczyn tego, co się stało i przyznał, że stosował względem Alliety zasady zbyt bezwzględne. Więc już nie popełni tego błędu względem czarującej istoty, z którą rozpoczął nowe życie. Będzie jej ustępował, da jej wolność... Nie bacząc na protest wewnętrzny, spełniał swój program. I tak samo, jak dawniej, używał wiele energii, by nie powiedzieć Alliecie „tak“, obecnie używał jeszcze więcej energii, by nie powiedzieć Fanny „nie“.

„Utraciłem szczęście, gdyż byłem despotą — mówił sobie — byłem przesadny... kobieta nie jest niewolnicą... Będę śmieszny, jeśli będę się gniewał. Odejdź odemnie także...“

Drżał na tę myśl i krył się z zazdrością, jaką wzbudziło w nim zachowanie się Fanny. Nie czynił najmniejszych uwag z powodu jej licznych flirtów, kokieteryj i niezależności, która zwiększała się z dniem każdym.

Pewnego dnia nastąpiła klasyczna katastrofa. Popołudniu André, który czuł się niezdrów, wrócił do domu o

czwartej, zamiast o siódmej. Zamek otwierał się bez zgrzytu, miękki dywan głużył kroki. André otworzył drzwi buduaru, gdyż zostawił tam książkę... Pewny był, że Fanny niema w domu... Jednakże zastał ją w objęciach pięknego młodzieńca.

Piękny młodzieniec uciekł służbowymi schodami. André, zbyt zaskoczony, by być wściekłym, patrzył na Fanny.

— To twoja wina! — krzyczała, płacząc, młoda kobieta. — Kochałam cię. Ale tak się nie traktuje żony, jak ty! Nie kochasz mnie wcale! Pierwszą żonę kochałeś, pilnowałeś jej, byłeś o nią zazdrosny... Wiem o tem! Gdy o mnie chodziło, było ci wszystko jedno, co robię. Stawałam się wciąż bardziej i bardziej zalotną; chciałam zobaczyć, jak daleko sięga twoja obojętność... A potem oburzona, bez opieki, bez oporu... ja... To jest twoja wina!... Twoja wina!

Plakała. André Dubourg, siedząc w fotelu, myślał o tem, że zbyt ściśle zasady w jednym lub w drugim kierunku, stosowane względem kobiecej wrażliwości, nie zawsze wypadają pomyślnie.

